

Celá teorie politické korektnosti je postavena na pokrytectví. To, co její zastánci považují za korektní, to korektní je. Cokoliv, co neodpovídá jejich předsudkům, označují jako nekorektní. Je to jejich dětinská reakce na svět dospělých.

Co je to vlastně ‚politická korektnost‘? Je to pošetilý a nebezpečný myšlenkový a jazykový kód, který ohrožuje svobodu projevu a intelektuální zvědavost všech studentů a učitelů na školách středních a vyšších stupňů po celé zemi – omezuje svobodné myšlení namísto aby ho podporoval.

Kdo přišel s ‚politickou korektností‘? Kupodivu to byli profesori motivováni krédem, že „vše je relativní“.

Původní a současní dodavatelé „politické korektnosti“ nejenže tvrdí, že neexistuje Pravda (s velkým P), ale jdou dokonce tak daleko, že říkají, že neexistují ani menší pravdy. Argumentuje se tvrzením, že „Neexistuje jediná ‚správná‘ odpověď; existují pouze různé odpovědi.“ Tito lidé oslavují diferenciaci namísto individuálních snah jednotlivce o dokonalost.

Projevy ‚politické korektnosti‘ můžeme zaznamenat na všech úrovních vzdělání, ve všech třídách po celé Americe – od základních škol až po špičkové univerzity. Objevíme je například v tvrzení učitelky malé Julie rodičům, že úmyslně neopravuje gramatické chyby v Juliině psaném projevu, protože nechce zranit její sebedůvěru, a protože celebruje různé způsoby, které dítě zvolí ke svému vyjadřování. (Pochopitelně, nejde o žádnou volbu vyjadřování, ale to bychom se dotkli jiného důležitého tématu, které bude lépe ponechat na jindy.)

Stále častěji jsou studenti vedeni k tomu, že na jakoukoliv otázku neexistuje správná odpověď. Učí je, že namísto jediné existují pouze různé odpovědi. A protože je nutno celebrovat rozdílnost, je nutno se vystříhat jakékoliv snahy po opravách.

Tak. Právě napsané tvoří základ definice ‚politické korektnosti‘ a vzdělávacího hnutí, kterého je nerozbornou součástí. Zakazuje studentům trvat na správnosti odpovědí na určité otázky, např. po významu některých básníků. V novinách New Yorker v článku „Děti v nás“ nedávno Kurt Andersen napsal: „Neučíme děti, aby dospěly. Odmítáme je naučit, jak se potýkat s břemeny, následky a odměnami za jejich soudnost a soutěživost. Co vlastně říkáme našim milým dětem o jejich nechutných čmáranicích, o hloupých nápadech a o nesmyslných příbězích? Že jsou prostě stejně kvalitní jako práce jiných dětí – ani horší ani lepší. Tyhle názory si pak sebou děti odnášejí do dospělého života ve formě hyper empatie, ve které Maya Angelou je stavěna na roveň paní Marianne Williamson (První je americkou černošskou básnířkou, nar. 1928, vyhrála nedávno cenu za americkou poezii. Hojně propagována učiteli. Druhá je současnou americkou spisovatelkou a filozofkou. Poznámka vydavatele.)“

Andersenova pozorování jsou, bohužel, správná. A je to ještě horší. Lidé, kteří po celé zemi administrují kód ‚politické korektnosti‘, jsou ještě o stupeň dále: stát se hyper-empatickými v jednom znamená být selektivně ne-empatický v druhém. Je správné říct malým dětem, že

všechny jejich kresby prsty jsou fajn. Stimuluje se tím jejich energie a sebedůvěra. Ale děti potřebují jednoho dne vyrůst. Říci jim o deset let později, že jejich slohová práce je stejně dobrá jako práce ostatních, znamená uvěznit je ve světě, ve kterém při konečné analýze je všechno jedno, protože v něm neexistují rozdíly.

Na jedné straně apoštolové ‚politické korektnosti‘ celebrují rozdílnost, na druhé straně ničí a odstraňují celou velkou skupinu důležitých rozdílností. Způsob, jakým nazírají na věc, je takový, že někteří lidé nemohou být hodnoceni podle svých schopností, protože by to zranilo jejich pocity. Mimo zákon postavili např. tvrzení, že Shakespeare je lepším básníkem než Maya Angelou. „Takové tvrzení,“ říkají, „je politicky nekorektní. Není fair je porovnávat a navíc je to irelevantní.“ Namísto toho porovnávají sociální závažnost. „Byli jsme učeni,“ říkají (ve skutečnosti používají výrazů indoktrinování nebo vbudování), „myslet si, že Shakespeare je lepší. Ale dnes docházíme k poznání, že takové tvrzení není politicky správné.“ A jdou ještě dále. Shakespeareovy hry nejsou podle nich skvělým literárním uměním, ale jsou produktem utlačovatelské kultury, tudíž politicky nekorektní. (Pamatujete si na dialog Wericha s Horníčkem za období hluboké totality, kdy Weich říká: „Shakespeare byl, je veliký básník. A to je také to jediné, co dnes můžete svobodně říct na obou stranách této nemocné planety bez obavy, že vás budou považovat za někoho, kdo přichází odtamtud. Dejte si! Zkuste, jaké to je říct pravdu bez bázně a hany.“ Horníček: „Mohu, ano? Tak tedy Shakespeare byl – alespoň jak říká on – veliký básník.“ A Werich kontruje: „Dojal jste mě, že jste zůstal Čech.“ Co by asi Werich říkal dnešní době, kdy už ani tato elementární pravda se nesmí vyslovit nahlas. Poznámka vydavatele)

Tato myšlenka je pochopitelně vadná. Možná vás napadne, že je logicky inkonzistentní, ve skutečnosti jde o případ intelektuální nepočestnosti. Jak mohou lidé, kteří na jedné straně tvrdí, že neexistuje správná odpověď, na druhé straně tvrdit, že existuje druh názorů a odpovědí, které jsou z hlediska politiky správné?

Zastánci kódu označeného jako ‚politická korektnost‘ by nejraději měli obojí.

Celá teorie politické korektnosti je postavena na pokrytectví. To, co její zastánci považují za korektní, to korektní je. Cokoliv, co neodpovídá jejich předsudkům, označují jako nekorektní. Je to jejich dětinská reakce na svět dospělých. Jak napsal pan Andersen ve výše zmíněném článku Děti v nás: „Zastánci PO učí své děti nebýt dospělými ve světě, který je – nicméně – z větší části zaplněn dospělými. Dospělí svůj svět dokážou zvládnout. Pokusí se zjistit fakta, na jejich základě udělat porovnání o kvalitě něčeho, ať už půjde o porovnání dvou automobilů nebo dvou zájemců o práci. V druhém případě první logická otázka bude: Kdo z těch dvou zná více a kdo bude schopen se naučit více v krátkém čase?“

Zastánci PO před těmito fakty zavřou oči. Jsou to nepoučitelní aktivisté, kteří věří, že nikdo nic nemůže vědět, a jediná věc ještě pošetilejší než věřit, že fakta existují – je pokoušet se je zjistit. V té nejkrajnější úrovni dokonce věří, že realita sama neexistuje. Máme, říkají, pouze subjektivní vjemy existence něčeho, sbírku kulturních, politických preferencí a předsudků. Všechny systémy estetických soudů, jako všechny systémy morálky, tvrdí dále, jsou pouze rozdílné. Někdo se může rozhodnout pro určitou variantu, (tj. uplatňovat svůj předsudek),

nebo celebrovat rozdílnost (jako tzv. multikulturalismus).

Dojde-li na jejich politické zájmy, přisvojují si zastánci PO právo určovat, co je dobré a co ne. Ale ve skutečnosti nemohou určit jakákoliv kritéria korektnosti – brání jim v tom jejich vlastní víra v relativitu. Všechny malůvky prsty jsou konec konců stejné – s výjimkou těch, které malovalo dítě matky, jež vynáší soud. V závěru vlastně dělají to, že vynášejí soud, co si myslí, že bude z politického hlediska správné.

Jak se jim daří zdůvodnit takovou duplicitu?

Odpovědí je, že nikdy neprosazují ani nebrání `korektnost` svých vlastních soudů a že k tomu nepoužívají ani žádné důvody. Pouze podrobují zdrcující kritice `nekorektnost` jiných. S oblibou kritizují dobrosrdečné lidi, kteří se snaží o co nejčestnější a nejvěrnější estetické soudy například tím, že vysloví názor, že Shakespeare je lepším básníkem než Maya Angelou.

Uvědomme si prosím znovu, že Shakespeare skutečně je nejlepší básník všech dob, který kdy tvořil v anglickém jazyce. Není ostudou, nemůže-li se s ním jiný porovnat. Ale zastánci PO neradi vidí stát Shakespeara na vrcholu. Nazývají ho jen dalším mrtvým bílým evropským mužem. (Možná jste tu frázi už slyšeli. Anebo její akronym DWEM – dead white european male.) Vypadá to, jakoby jeho smrt byla argumentem proti němu samotnému. Ve skutečnosti jeho neexistence nám připomíná chmurný fakt – naši smrtelnost – která nás všechny spojuje. Jde-li o smrt, jsme si opravdu rovni.

Zastánci PO ovšem vidí rozdíly jen tam, kde je vidět chtějí – pochopitelně. A v honbě za uskutečněním svého předsudku způsobují potíže v našich životech. Tím, že poukáží na rozdíly, vytvoří mezi studenty – kteří by jinak spolu mohli vyjít docela dobře -, hranice. Rozdělí je do řad podle etnického původu a přinutí je mezi sebou bojovat boj, který by studenti sami nebojovali. Podaří se jim to díky tvrzení, že Shakespeareova poezie je utlačující. To pronesou namísto toho, aby studenty povzbudili v jejich snaze učit se z této poezie a vychutnávat ji.

Ve školách, kde ještě o Shakespeareovi hovoří, pracují zastánci PO jak mohou nejusilovněji na tom, aby snížili básníkův význam v historii, v anglickém jazyce a v lidské mysli. Ty, kteří Shakespeara chválí namísto aby ho pohřbili, vidí prisma své politické korektnosti. Ve všech třídách po celé zemi nazývají tyto dobromyslné studenty politicky polarizovanými jmény. A ve společnosti, kde dominuje kód `politické korektnosti`, pak taková označování s dotýcnými zůstávají po dlouhou dobu.

Dovolit si říci, že Shakespeare je lepší básník než T.S. Eliot, znamená v dnešní době vynést estetický soud – a ještě k tomu pravdivý. I sám Eliot by to uznal, kdyby se ho na to někdo ptal. Tvrdit cokoli jiného by bylo absurdní. Ale bojovníci za PO nepovažují takové tvrzení za čestný estetický soud, ale za projev rasismu. Podle diktátu PO je ovšem povoleno oslavovat Mayu Angelou a potvrdit její vyšší úroveň. Je povolováno – ba podpořeno – říci, že je dnes cennější a relevantnější číst Mayu Angelou, než Shakespeara.

Zde dostává forma pokrytectví politické korektnosti svou nejextrémnější podobu. V konečné

analýze bojovníci za politickou korektnost vůbec nepřipustí jakýkoliv jiný názor. Je-li odhaleno, že jejich práva vynášet soudy jsou pokrytectvím – což jsou -, reagují agresivně. Tito lidé celebrují rozdílnost, ale nedovolí ostatním rozdílně (jinak než oni sami) myslet. A nedovolí to říci nahlas. Jdou dokonce tak daleko, že ani nepřipustí, aby milovníci Shakespeara mohli Shakespeara veřejně a v míru vyznávat.

Dnes vidí ‚politická korektnost‘ vše periskopem rozdělení na rasy, třídy a pohlaví. A každý, kdo odmítne chápat svět touto – často velmi nenávistnou lupou -, je označován stejně nenávistnou značkou. Shakespeare je misogyn (= nepřítel žen), říkají. Nepřístupuje k ženám s dostatečnou úctou. Zcela přitom ignorují skvělé ženské charaktery jeho her, počínaje např. Rosalindou a konče Cordelií. Ignorování jasných faktů, že Shakespeareovy ženské postavy morálně a intelektuálně převyšují své mužské protějšky, totiž vyhovuje jejich širším politickým ambicím.

Zastánci politické korektnosti vyžadují, aby lidé viděli jisté věci jistým pohledem. Jsou stejně dogmatictí jako náboženští fanatikové a často více krvelační a méně povznášející.

‚Politická korektnost‘ je silnou formou cenzury. Je všeprostupující anti-intelektuální forma kontroly myšlení, je ošklivou formou rasismu, pokryteckou formou absolutismu.

Je na čase, abychom my všichni konečně viděli, čím ‚politická korektnost‘ skutečně je.

A je na čase, abychom si současně uvědomili, komu a jaké škody způsobuje. Ublíží nejvíce právě těm, kteří – ač dávno dosáhli rozumového věku -, jsou vedeni k chápání světa dospělých jako by to byla třída kreslení v mateřské školce. Třída, kde se všem dostane za jejich výtvary stejné pochvaly bez ohledu na kvalitu kreseb. Což je pochopitelně nesmysl. V životě byli vždy někteří lidé v určitých věcech lepší než jiní. Někdy proto, že se snažili více než ostatní. Dobrým příkladem je Michael Jordan. Ví, že vrozený talent nestačí. Jedině usilovná snaha, neustálé cvičení a vůle vedou k vítězství. Ano, ubližuje to nejvíce našim mladým lidem.

‚Politická korektnost‘ není legrační módou, která by z amerických tříd brzy sama zmizela. Momentálně se musíme smířit s tím, že tady zůstane. Stojí za ni učitelé s definitivou a mocní úředníci. Zdá se, že veřejné mínění začíná chápat PO jako něco úsměvného, lehkého. PO je ale silný výsledek plánování mnoha let.

‚Politická korektnost‘ tady zůstane velmi dlouhou dobu. Je dobré s tím počítat.

Ačkoliv bojovníci za PO ji oslavují jako seznam objektivních věcí, které člověk nemá říkat, ve skutečnosti je PO subjektivní seznam sepsaný několika za účelem ovládnutí mnoha – seznam věcí, které si musíme myslet a podle nich jednat. Osekává právo každého jednotlivého studenta utvořit si vlastní názor. Nutí k nebezpečnému pohledu na svět – v barvách pouze černé a bílé, namísto celé škály šedých tónů.

V anglickém originále byl článek pod názvem **Why ‚Political Correctness‘ Cannot Be Correct**

Marc Berley: Proč nemůže být `politická korektnost´ korektní | 5

uveřejněn na serveru Argos na jaře 1998.

Převzato s dovolením ze serveru [Zvědavce](#), zde článek vyšel 7.1. 2003.